

ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

2022

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ Α' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΟΜΑΔΑ Α'

1^η Περίπτωση

1^ο ΘΕΜΑ

1.α.

(I) Να χαρακτηρίσετε τις ακόλουθες προτάσεις ως προς την ορθότητά τους, γράφοντας τη λέξη «σωστό» ή «λάθος» δίπλα από τον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

1. Στην αρχαία Αίγυπτο υπήρχε ειδίκευση των επαγγελματιών.
2. Ο Μ. Αλέξανδρος συγκάλεσε το Α' πανελλήνιο συνέδριο στην Κόρινθο το 337 π.Χ.
3. Ο Πολύβιος ο Μεγαλοπολίτης έγραψε την ιστορία του Πελοποννησιακού πολέμου.
4. Ο Κάτων ο Τιμητής πρότεινε την ψήφιση του αγροτικού νόμου.
5. Η μεγαλύτερη συνεισφορά των Ρωμαίων στους υπηκόους τους ήταν το ρωμαϊκό δίκαιο.

(μονάδες 5)

(II) Να βάλετε στη σωστή χρονολογική σειρά, αρχίζοντας από τα αρχαιότερα, τα ακόλουθα γεγονότα:

- α. η μάχη της Χαιρώνειας
- β. η Ιωνική Επανάσταση
- γ. η ίδρυση της πόλης της Περγάμου
- δ. ο πρώτος ελληνικός αποικισμός
- ε. οι περσικοί πόλεμοι (τα Μηδικά)

(μονάδες 5)

1.β. Να εξηγήσετε τους ακόλουθους όρους: *ενιαίο οικονομικό σύστημα (ελληνιστικοί χρόνοι), πελάτες.*

(μονάδες 8+7=15)

2^ο ΘΕΜΑ

2.α. Ποιες οι συνέπειες για τους Μυκηναίους από την καταστροφή των παράκτιων περιοχών της Εγγύς Ανατολής;

(μονάδες 15)

2.β. Πώς και με ποια κίνητρα οργάνωσαν οι Ρωμαίοι αυτοκράτορες τους εμπόρους και τους βιοτέχνες από τον 3ο μ.Χ. αι.;

(μονάδες 10)

2^η Περίπτωση

1ο ΘΕΜΑ

1.α.

(I) Να χαρακτηρίσετε τις ακόλουθες προτάσεις ως προς την ορθότητά τους, γράφοντας τη λέξη «σωστό» ή «λάθος» δίπλα από τον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

1. Στην αρχαία Αίγυπτο η κατασκευή σημαντικών έργων ανέδειξε την ανάγκη επίβλεψης από το κράτος.
2. Η πολιτιστική ομοιομορφία του μυκηναϊκού κόσμου αποδεικνύει την ύπαρξη ενός ενιαίου κράτους.
3. Ο Φίλιππος Β΄ της Μακεδονίας οργάνωσε την οπλική φάλαγγα.
4. Την περίοδο της δημοκρατίας (Res publica) την εξουσία στο ρωμαϊκό κράτος είχαν οι πατρίκιοι.
5. Οι κολωνοί ήταν δούλοι.

(μονάδες 5)

(II) Να βάλετε στη σωστή χρονολογική σειρά, αρχίζοντας από τα αρχαιότερα, τα ακόλουθα γεγονότα:

- α. η Καλλίειος συνθήκη (ή Κιμώνειος ειρήνη)
- β. η μάχη του Μαραθώνα
- γ. η Βασίλειος (Ανταλκίδειος) ειρήνη
- δ. η εκστρατεία του Μ. Αλεξάνδρου
- ε. η τρωική εκστρατεία

(μονάδες 5)

1.β. Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων όρων: *άριστοι ή ευγενείς (ομηρική εποχή)*, *νομοδιδάσκαλοι*.

(μονάδες 7+8=15)

2ο ΘΕΜΑ

2.α. Ποιες αντιλήψεις είχαν οι αρχαίοι Αιγύπτιοι για τους θεούς;

(μονάδες 12)

2.β. Ποια πολιτική ακολούθησε ο Κάτων ο Τιμητής για να λύσει τα προβλήματα της ρωμαϊκής κοινωνίας τον 2ο αι. π.Χ. και ποιο ήταν το αποτέλεσμα της;

(μονάδες 13)

3^η Περίπτωση

1ο ΘΕΜΑ

1.α

(I) Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις ως προς την ορθότητά τους γράφοντας τη λέξη «σωστό» ή «λάθος» δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

1. Οι γραφείς, που γνώριζαν τη δύσκολη ιερογλυφική γραφή, ήταν αναγκαίοι για τη λειτουργία της κρατικής μηχανής στην αρχαία Αίγυπτο.
2. Η αποκρυπτογράφηση της γραμμικής Β' δεν επικύρωσε την ελληνικότητα του μυκηναϊκού πολιτισμού.
3. Η δημιουργία πόλεων-κρατών δεν συνδέεται με τις οικονομικοκοινωνικές και πολιτικές συνθήκες των ομηρικών κοινωνιών.
4. Ο ελληνιστικός κόσμος λειτούργησε μέσα σε ένα ενιαίο οικονομικό σύστημα.
5. Την περίοδο της βασιλείας στη Ρώμη δύο σώματα (σύγκλητος και εκκλησία του λαού) έλεγχαν τις βασιλικές δικαιοδοσίες.

(μονάδες 5)

(II) Να τοποθετήσετε τα ακόλουθα ιστορικά γεγονότα στη σωστή χρονολογική σειρά, αρχίζοντας από το αρχαιότερο:

- α. ο δεύτερος αποικισμός
- β. το συνέδριο στην Κόρινθο υπό τον Φίλιππο
- γ. το συνέδριο στην Κόρινθο κατά τους Περσικούς πολέμους
- δ. ο Πελοποννησιακός πόλεμος
- ε. η ίδρυση της Α΄ Αθηναϊκής συμμαχίας

(μονάδες 5)

1.β. Να εξηγήσετε το περιεχόμενο των ιστορικών όρων: *Κοινή Ελληνική, Pax Romana*.

(μονάδες 7+8=15)

2^ο ΘΕΜΑ

2.α. Ποιο ήταν το έργο του Μ. Αλεξάνδρου στον πολιτιστικό τομέα;

(μονάδες 10)

2.β. Να παρουσιάσετε την κοινωνική συγκρότηση της ρωμαϊκής κοινωνίας κατά την περίοδο της βασιλείας.

(μονάδες 12)

4^η Περίπτωση

1ο ΘΕΜΑ

1.α

(I) Να αντιστοιχίσετε τα στοιχεία της στήλης Α με στοιχεία της στήλης Β. Τρία (3) στοιχεία της στήλης Α περισσεύουν.

A	B
1. τυραννίδα	α. νομοδιδάσκαλοι
2. θεσμός της δουλοπαροικίας	β. Οκταβιανός Αύγουστος
3. ισηγορία	γ. Βιβλιοθήκη της Αλεξάνδρειας
4. μετοίκιο	δ. Πεισίστρατος
5. Ηγεμονία (Principatus)	ε. εκκλησία του δήμου (αρχαϊκή εποχή)
6. άνακτας	στ. ομηρικός οίκος
7. Δωδεκάδελτος	ζ. Λυκούργος
8. νομοθέτης ή αισυμνήτης	η. χορηγία
9. γραμματικός	θ. κλειστή επαγγελματική ομάδα με κληρονομικό χαρακτήρα
10. λειτουργία	ι. φόρος
11. συντεχνία	
12. φαραώ	
13. κλειστή αγροτική οικονομία	

(μονάδες 5)

(II) Να τοποθετήσετε τα ακόλουθα ιστορικά γεγονότα στη σωστή χρονολογική σειρά, αρχίζοντας από το αρχαιότερο:

- Βοιωτικός ή Κορινθιακός πόλεμος
- ναυμαχία της Σαλαμίνας
- Πελοποννησιακός πόλεμος
- μάχη του Μαραθώνα
- Ιωνική επανάσταση

(μονάδες 5)

1.β. Να εξηγήσετε τους ακόλουθους ιστορικούς όρους: *θολωτοί τάφοι, πληβείοι (περίοδος της βασιλείας στη Ρώμη)*.

(μονάδες 7+8=15)

2^ο ΘΕΜΑ

2.α. Να εξηγήσετε γιατί η πολιτική οργάνωση του αιγυπτιακού κράτους χαρακτηρίζεται θεοκρατική.

(μονάδες 12)

2.β. Να παρουσιάσετε τις εξελίξεις και τους σπουδαιότερους εκπροσώπους στους τομείς της αστρονομίας και των μαθηματικών κατά τους ελληνιστικούς χρόνους.

(μονάδες 13)

5^η Περίπτωση

1 ο ΘΕΜΑ

1.α

(I) Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις ως προς την ορθότητά τους γράφοντας τη λέξη «σωστό» ή «λάθος» δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

1. Στη γόνιμη αιγυπτιακή γη καλλιεργούνταν αποκλειστικά και μόνο σιτάρι και κριθάρι.
2. Το χαλκιδικό αλφάβητο έγινε το πρότυπο διαμόρφωσης του λατινικού.
3. Κύριος εκφραστής της πανελλήνιας ιδέας ήταν ο Ισοκράτης.
4. Το σύστημα διακυβέρνησης στον ελληνιστικό κόσμο ήταν η απόλυτη μοναρχία.
5. Πατρίκιοι ήταν όλοι οι νεότεροι κάτοικοι της Ρώμης και των γύρω περιοχών.

(μονάδες 5)

(II) Να τοποθετήσετε τα ακόλουθα ιστορικά γεγονότα στη σωστή χρονολογική σειρά, αρχίζοντας από το παλαιότερο:

- α. οι μεταρρυθμίσεις των Γράκων
- β. οι τριακοντούτεις σπονδαί
- γ. ο Βοιωτικός ή Κορινθιακός πόλεμος
- δ. η μάχη του Μαραθώνα
- ε. η τρωική εκστρατεία

(μονάδες 5)

- 1.β. Να εξηγήσετε το περιεχόμενο των ιστορικών όρων: *γεωμετρική τέχνη, πληβείοι*.
(μονάδες 8+7=15)

2^ο ΘΕΜΑ

- 2.α. Ποια χαρακτηριστικά έχει η κοινωνική οργάνωση του μυκηναϊκού κόσμου;
(μονάδες 13)

- 2.β. Να αναφέρετε τα μέτρα που έλαβε ο Περικλής για την ενίσχυση του δημοκρατικού πολιτεύματος.
(μονάδες 12)

6^η Περίπτωση

1 ο ΘΕΜΑ

1.α

- (I) Να αντιστοιχίσετε στοιχεία της στήλης Α με στοιχεία της στήλης Β. Ένα (1) στοιχείο της στήλης Α περισσεύει.

A	B
1. Δράκων	α. σχεδίαση του Πειραιά
2. Ετρούσκοι	β. καταγραφή των νόμων
3. Σέλευκος	γ. επέκταση του βασιλείου της Παλμύρας
4. Ιππόδαμος	δ. ίδρυση της Αντιόχειας
5. Ακενατών	ε. ίδρυση της Ρώμης
6. Ζηνοβία	

(μονάδες 5)

- (II) Να χαρακτηρίσετε τις ακόλουθες προτάσεις ως προς την ορθότητά τους, γράφοντας τη λέξη «σωστό» ή «λάθος» δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

- Ο ιστορικός Ηρόδοτος αποκαλεί την Αίγυπτο «δώρο του Νείλου».
- Οι Μυκηναίοι επεκτάθηκαν μόνο στην ανατολική Μεσόγειο.
- Οι τρεις βασικές επιδιώξεις των πολιτών των πόλεων-κρατών ήταν η ελευθερία, η αυτονομία και η αυτάρκεια.

4. Η κλασική εποχή τελειώνει με τον θάνατο του Φιλίππου Β΄.
5. Οι δήμαρχοι, στην αρχαία Ρώμη, υπερασπίζονταν τα δικαιώματα των πληβείων.

(μονάδες 5)

1.β. Να εξηγήσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων: *άνακτας, λοχίτιδα εκκλησία.*

(μονάδες 8+7=15)

2ο ΘΕΜΑ

2.α. Ποιος ρήτορας του 4ου αι. π.Χ. υπήρξε ο κύριος εκφραστής της πανελλήνιας ιδέας και ποιες ήταν οι απόψεις του για την εφαρμογή της;

(μονάδες 15)

2.β. Πώς διαχειρίστηκε ο Οκταβιανός τη διοίκηση των επαρχιών και την εκτελεστική εξουσία;

(μονάδες 10)

7^η Περίπτωση

1ο ΘΕΜΑ

1.α

(I) Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις ως προς την ορθότητά τους γράφοντας τη λέξη «σωστό» ή «λάθος» δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

1. Η εξάπλωση των ελληνικών φύλων στις δυτικές ακτές της Μ. Ασίας (11ος – 9ος αι. π. Χ.) είναι γνωστή ως «πρώτος ελληνικός αποικισμός».
2. Η Αθήνα δεν μετέβαλε τη συμμαχία της Δήλου σε ηγεμονία.
3. Η Αλεξάνδρεια εξελίχθηκε σε οικονομικό και πολιτιστικό κέντρο και κατοικούνταν μόνο από Έλληνες.
4. Η ρωμαϊκή κοινωνία, την περίοδο της βασιλείας, συγκροτούνταν από τους πατρικούς και τους πληβείους.
5. Ο Οκταβιανός δεν δέχτηκε το αξίωμα του δικτάτορα, αλλά άφησε τη σύγκλητο και τον λαό να του προσφέρουν όλα τα άλλα αξιώματα, που μόνο με την ψήφο του λαού μπορούσε κάποιος να τα αποσπάσει μέχρι εκείνη τη στιγμή.

(μονάδες 5)

(II) Να αντιστοιχίσετε τα στοιχεία της στήλης Α με στοιχεία της στήλης Β. Δύο (2) στοιχεία της στήλης Β περισσεύουν:

A	B
1. λααγέτας	α. η εργασία τους προϋπέθετε κάποια ειδίκευση στην ομηρική κοινωνία
2. άριστοι	β. μεγάλης σπουδαιότητας αξίωμα της ρωμαϊκής πολιτείας
3. αισυμνήτες	γ. κατέγραφαν και σχολίαζαν κείμενα αρχαίων συγγραφέων
4. γραμματικοί	δ. επικεφαλής οποιασδήποτε ομάδας στο μυκηναϊκό κράτος
5. τιμητές	ε. ανέλαβαν την καταγραφή των νόμων στις αρχαϊκές κοινωνίες
	στ. κάτοχοι γης με οικονομική ισχύ στην ομηρική κοινωνία
	ζ. τοπικοί άρχοντες του μυκηναϊκού κράτους

(μονάδες 5)

1.β. Να εξηγήσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων: *θολωτοί τάφοι*, *θεωρικά*, *Ηγεμονία (Principatus)*.

(μονάδες 5+5+5=15)

2ο ΘΕΜΑ

2.α Πώς διαμορφωνόταν η κοινωνική οργάνωση της αρχαίας Αιγύπτου;

(μονάδες 12)

2.β. Να παρουσιάσετε τα χαρακτηριστικά και τη σημασία της Κοινής Ελληνικής γλώσσας.

(μονάδες 13)

8^η Περίπτωση

1ο ΘΕΜΑ

1.α

(I) Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις ως προς την ορθότητά τους γράφοντας τη λέξη «Σωστό» ή «Λάθος» δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

1. Η ζωή στην Αίγυπτο ήταν άμεσα συνδεδεμένη με τον Νείλο.

2. Οι Έλληνες δεν είχαν συνειδητοποιήσει από την αρχαιότητα τον πανελλήνιο χαρακτήρα της τρωικής εκστρατείας.

3. Οι περσικοί πόλεμοι συνέβαλαν στη δημιουργία κοινής ιστορικής μνήμης.
4. Κατά τους ελληνιστικούς χρόνους δεν διευκολύνθηκε η μαζική παραγωγή βιβλίων.
5. Η απόκτηση του δικαιώματος του ρωμαίου πολίτη περιορίστηκε στις αρχές του 3ου αι. μ. Χ. με το διάταγμα του Καρακάλλα..

(μονάδες 5)

(II) Να αντιστοιχίσετε τα στοιχεία της στήλης Α με στοιχεία της στήλης Β. Δύο (2) στοιχεία της στήλης Β περισσεύουν:

A	B
1. Περικλής	α. ήταν εκπρόσωπος της αριστοκρατικής παράταξης των Αθηναίων
2. Αλέξανδρος	β. ένας από τους κυριότερους εκπροσώπους της τραγικής ποίησης
3. Ευκλείδης	γ. ονομάστηκε, από το αξίωμά του, «τιμητής»
4. Κάτων	δ. οδήγησε τον Ελληνισμό στα πέρατα του τότε γνωστού κόσμου
5. Οκταβιανός	ε. η προσωπικότητά του σφράγισε την περίοδο του 5 ^{ου} αιώνα για την Αθήνα
	στ. απέκτησε το προσωνύμιο «Αύγουστος»
	ζ. ήταν ο κυριότερος εκπρόσωπος των μαθηματικών

(μονάδες 5)

1.β. Να εξηγήσετε το περιεχόμενο των παρακάτω ιστορικών όρων: *σπλιτική φάλαγγα*, *Res publica*.

(μονάδες 7+8=15)

2ο ΘΕΜΑ

2.α. Τι γνωρίζετε για τα χαρακτηριστικά και την αποκρυπτογράφηση της γραμμικής Β' γραφής;

(μονάδες 12)

2.β. Να παρουσιάσετε τα χαρακτηριστικά και τη σημασία της αγροτικής μεταρρύθμισης του Τιβέριου Γράκκου.

(μονάδες 13)

9^η Περίπτωση

1ο ΘΕΜΑ

1.α

(I) α χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις ως προς την ορθότητά τους γράφοντας τη λέξη «Σωστό» ή «Λάθος» δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

1. Το εμπόριο της αρχαίας Αιγύπτου βασιζόταν στην εξαγωγή του συνόλου των παραγόμενων στην Αίγυπτο αγαθών.
2. Επίκεντρο των οικονομικών δραστηριοτήτων του μυκηναϊκού κόσμου ήταν τα μέγαρα.
3. Η ομηρική εποχή έχει χαρακτηριστεί και ως ελληνικός μεσαίωνας ή σκοτεινοί χρόνοι.
4. Ο Θουκυδίδης υπήρξε ο κυριότερος εκφραστής της «πανελληνίας ιδέας».
5. Ο στρατός, την εποχή του Αυγούστου, δεν παρέμεινε πιστός στα καθήκοντά του.

(μονάδες 5)

(II) Να τοποθετήσετε τα ακόλουθα ιστορικά γεγονότα στη σωστή χρονολογική σειρά, αρχίζοντας από το αρχαιότερο:

- α. ο Πρώτος Ελληνικός Αποικισμός
- β. η ίδρυση της Αλεξάνδρειας
- γ. η εποχή του Αυγούστου
- δ. η σύνθεση της Ιλιάδας
- ε. οι Περσικοί πόλεμοι (Μηδικά)

(μονάδες 5)

1.β. Να εξηγήσετε το περιεχόμενο των ιστορικών όρων: *άνακτας, θρησκευτικός συγκρητισμός, λοχίτιδα εκκλησία*

(μονάδες 5+5+5=15)

2ο ΘΕΜΑ

2.α. Να παρουσιάσετε τα χαρακτηριστικά της γραφής στην αρχαία Αίγυπτο.

(μονάδες 15)

2.β. Με ποιες ενέργειες πέτυχε ο Φίλιππος την ισχυροποίηση της Μακεδονίας;
(μονάδες 10)

10^η Περίπτωση

1ο ΘΕΜΑ

1.α

(I) Να χαρακτηρίσετε τις ακόλουθες προτάσεις ως προς την ορθότητά τους, γράφοντας τη λέξη «σωστό» ή «λάθος» δίπλα από τον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

1. Η οργάνωση του μυκηναϊκού κόσμου είχε χαρακτήρα θεοκρατικό.
2. Στην ομηρική εποχή οι βασιλείς εκλέγονταν από τη βουλή των γερόντων.
3. Οι τύραννοι στην αρχαία Ελλάδα προέρχονταν από την τάξη των ευγενών.
4. Το 445 π.Χ. ο Περικλής έκλεισε ειρήνη με τους Σπαρτιάτες, που κράτησε τριάντα χρόνια.
5. Το πολίτευμα που εγκαθίδρυσε ο Οκταβιανός Αύγουστος, στο οποίο συγκέντρωσε όλες τις εξουσίες στο πρόσωπό του, ονομάστηκε Ηγεμονία (Principatus)

(μονάδες 5)

(II) Να αντιστοιχίσετε στοιχεία της στήλης Α με στοιχεία της στήλης Β. Δύο (2) στοιχεία της στήλης Α περισσεύουν.

A	B
1. Αιγύπτιοι	α. βωμός του Διός
2. Φοίνικες	β. γένεση της φιλοσοφίας
3. Μυκήνες	γ. νομοθεσία (Δωδεκάδελτος)
4. Ιωνία	δ. ταρίχευση των νεκρών
5. Αθήνα	ε. αλφαβητική γραφή
6. Πέργαμος	
7. Ρωμαίοι	

(μονάδες 5)

1.β. Να εξηγήσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων: *Θηβαϊκή ηγεμονία, δικτάτορας.*

(μονάδες 7+8=15)

2 ο ΘΕΜΑ

2.α. Να αναφέρετε του οικονομικούς και στρατιωτικούς λόγους που οδήγησαν στην κρίση της αριστοκρατικής κοινωνίας κατά την αρχαϊκή εποχή.

(μονάδες 12)

2.β. Να περιγράψετε τις συνθήκες που δημιούργησε το ρωμαϊκό κράτος για τους υπηκόους του κατά τον 2ο μ.Χ. αι.

(μονάδες 13)

11^η Περίπτωση

1ο ΘΕΜΑ

1.α

(I) Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις ως προς την ορθότητά τους γράφοντας τη λέξη «Σωστό» ή «Λάθος» δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

1. Δείγματα της μυκηναϊκής αρχιτεκτονικής είναι οι οχυρωμένες ακροπόλεις.
2. Ορισμένοι από τους τυράννους της αρχαϊκής περιόδου αναδείχτηκαν σε καλούς ηγέτες.
3. Ο θεσμός της λειτουργίας δεν έφερνε έσοδα στην αρχαία Αθήνα.
4. Η μεγάλη παραγωγή βιβλίων της ελληνιστικής περιόδου συνδέεται με ανάλογο πλούτο και στο περιεχόμενό τους.
5. Οι δήμαρχοι στην αρχαία Ρώμη εκλέγονταν για ένα χρόνο και κυρίως προστάτευαν τους πληβείους από τις αυθαιρεσίες των πατρικίων.

(μονάδες 5)

(II) Να τοποθετήσετε τα ακόλουθα ιστορικά γεγονότα στη σωστή χρονολογική σειρά, αρχίζοντας από το παλαιότερο:

- α. η ίδρυση της Αντιόχειας
- β. η Ιωνική επανάσταση

γ. η μεταρρυθμιστική προσπάθεια του Κάτωνα

δ. η εμφάνιση της αλφαβητικής γραφής

ε. η πτώση της Θηβαϊκής ηγεμονίας

(μονάδες 5)

1.β. Να εξηγήσετε το περιεχόμενο των ιστορικών όρων: *τελεστές, τριηραρχία, δικτάτορας (στη Res publica)*.

(μονάδες 5+5+5=15)

2ο ΘΕΜΑ

2.α. Ποια χαρακτηριστικά έχει η οικονομία της ομηρικής περιόδου;

(μονάδες 15)

2.β. Ποιο ρόλο είχε η σύγκλητος στην αρχαία Ρώμη την περίοδο της ρωμαϊκής πολιτείας (Res publica);

(μονάδες 10)

12^η Περίπτωση

1ο ΘΕΜΑ

1.α

(I) Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις ως προς την ορθότητά τους γράφοντας τη λέξη «Σωστό» ή «Λάθος» δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

1. Στην κορυφή της αιγυπτιακής κοινωνίας βρίσκονταν οι ιερείς.
2. Ο βασιλιάς των ομηρικών κοινωνιών ήταν ο αρχηγός του στρατού σε περίπτωση πολέμου.
3. Ο Πελοποννησιακός πόλεμος ήταν εξοντωτικός για όλες τις ελληνικές πόλεις.
4. Η βιβλιοθήκη της Αλεξάνδρειας περιελάμβανε βοτανικό, ζωολογικό κήπο και χώρους για αστρονομικές μελέτες.
5. Η αντίδραση των συγκλητικών και η εξαγορά των συνειδήσεων του λαού οδήγησαν σε αποτυχία τα σχέδια του Τιβέριου Γράκκου..

(μονάδες 5)

(II) Να αντιστοιχίσετε τα στοιχεία της στήλης Α με στοιχεία της στήλης Β. Δύο (2) στοιχεία της στήλης Β περισσεύουν:

A	B
1. γραφείς	α. ήταν περιουσιακό στοιχείο του οίκου
2. δημιουργοί	β. προέκυψε από την αύξηση του πληθυσμού και τις περιορισμένες εκτάσεις
3. στενοχωρία	καλλιεργήσιμης γης
4. χορηγία	γ. υποχρέωση χρηματοδότησης της διδασκαλίας ενός θεατρικού έργου
5. πελάτες	δ. ζούσαν κοντά στους πατρικούς και δέχονταν την προστασία τους
	ε. εντάσσονταν στην τάξη των ισχυρών της αρχαίας Αιγύπτου
	στ. αποτελούσαν το μεγαλύτερο μέρος της αιγυπτιακής κοινωνίας
	ζ. η εργασία τους προϋπέθετε κάποια ειδίκευση

(μονάδες 5)

1.β. Να εξηγήσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων: Πανελλήνια ιδέα, Πατρίκιοι.

(μονάδες 8+7=15)

2ο ΘΕΜΑ

2.α. Ποια ήταν τα ενοποιητικά χαρακτηριστικά του μυκηναϊκού κόσμου;

(μονάδες 12)

2.β. Να αναφερθείτε στις συνέπειες του Πελοποννησιακού πολέμου.

(μονάδες 13)

13^η Περίπτωση

1ο ΘΕΜΑ

1.α

(I) Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις ως προς την ορθότητά τους γράφοντας τη λέξη «Σωστό» ή «Λάθος» δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

1. Η κοινή γλώσσα αποτελεί ενοποιητικό χαρακτηριστικό του μυκηναϊκού κόσμου.
2. Βασικές επιδιώξεις των πόλεων-κρατών αποτελούσαν μόνο η ελευθερία και η αυτονομία τους.

3. Οι πράξεις του Μεγάλου Αλεξάνδρου δεν απέβλεπαν στην ανάμειξη του ελληνικού με τον ασιατικό κόσμο.
4. Κατά την ελληνιστική περίοδο ευνοήθηκε η ανάπτυξη της δουλείας.
5. Η ρωμαϊκή δημοκρατία (res publica) στην πραγματικότητα ήταν αριστοκρατικό καθεστώς.

(μονάδες 5)

(II) Να αντιστοιχίσετε τα στοιχεία της στήλης Α με στοιχεία της στήλης Β. Δύο (2) στοιχεία της στήλης Β περισσεύουν:

A	B
1. επέτες	α. βρίσκονταν στη δεύτερη θέση της αιγυπτιακής ιεραρχίας
2. αλφαβητική γραφή	β. χρησιμοποιήθηκε από εξειδικευμένους γραφείς στα μυκηναϊκά ανάκτορα
3. αρχιθεωρία	γ. διατυπώθηκε για πρώτη φορά στα τέλη του 5 ^{ου} αι. π. Χ.
4. πανελλήνια ιδέα	δ. στρατιωτικοί που σταδιακά έγιναν επικίνδυνοι για το ρωμαϊκό κράτος
5. πραιτωριανοί	ε. υποχρέωση χρηματοδότησης επίσημης αποστολής των Αθηναίων σε πανελλήνιες γιορτές
	στ. προέκυψε κατά τρόπο αφομοιωτικό από το φοινικικό αλφάβητο
	ζ. εντάσσονται στην τάξη των ευγενών της μυκηναϊκής κοινωνίας

(μονάδες 5)

1.β. Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων: *εκκλησία του δήμου (δημοκρατικό πολίτευμα), αγροτικός νόμος.*

(μονάδες 7+8=15)

2ο ΘΕΜΑ

2.α. Ποια ήταν τα αίτια που συνέβαλαν στην ίδρυση αποικιών κατά τον δεύτερο αποικισμό;

(μονάδες 13)

2.β. Ποια ήταν τα πολιτικά χαρακτηριστικά του ελληνιστικού κόσμου;

(μονάδες 12)

14^η Περίπτωση

1ο ΘΕΜΑ

1.α

Να επιλέξετε και να γράψετε τη σωστή απάντηση για κάθε ομάδα από τις ακόλουθες ερωτήσεις:

1. Η παρακολούθηση των πλημμυρών του Νείλου και της κίνησης των αστερών έδωσε στους Αιγύπτιους την ευκαιρία ανάπτυξης:

- α. της πρακτικής γεωμετρίας
- β. εμπειρικών αστρονομικών γνώσεων
- γ. γνώσεων ανατομίας και ιατρικής
- δ. ποιημάτων λυρικού περιεχομένου

2. Αποδείχθηκε ότι τα σύμβολα της γραμμικής Β' γραφής αποδίδουν λέξεις της:

- α. αιγυπτιακής γλώσσας
- β. μινωικής γλώσσας
- γ. ελληνικής γλώσσας
- δ. ιδιαίτερης μυκηναϊκής γλώσσας

3. Μετά την καταγραφή των νόμων στις περισσότερες πόλεις το πολίτευμα μεταβλήθηκε σε:

- α. ολιγαρχικό ή τιμοκρατικό
- β. τυραννίδα
- γ. δημοκρατία
- δ. βασιλεία

4. Οι φυσικές επιστήμες, κατά την ελληνιστική περίοδο, καλλιεργήθηκαν από τον:

- α. Αρίσταρχο τον Σάμιο
- β. Ευκλείδη
- γ. Πυθέα τον Μασσαλιώτη
- δ. Αρχιμήδη τον Συρακούσιο

5. Η σύγκλητος αναγόρευσε τον Οκταβιανό σε Αύγουστο αναγνωρίζοντάς του έτσι:

α. αυτοκρατορικές ιδιότητες

β. θεϊκές ιδιότητες

γ. στρατηγικές ιδιότητες

δ. ιερατικές ιδιότητες

(μονάδες 10)

1.β. Να εξηγήσετε το περιεχόμενο των ιστορικών όρων: *νομοθέτες (αισυμνήτες), τιμητές.*

(μονάδες 7+8=15)

2ο ΘΕΜΑ

2.α. Ποια είναι τα συστατικά στοιχεία που παρουσιάζει η πόλη-κράτος από οργανωτική άποψη;

(μονάδες 10)

2.β. Να αναφερθείτε στο έργο του Μ. Αλεξάνδρου όσον αφορά στον στρατιωτικό τομέα και την πολιτική του δράση.

(μονάδες 15)

15^η Περίπτωση

1ο ΘΕΜΑ

1.α

Να επιλέξετε και να γράψετε τη σωστή απάντηση για κάθε ομάδα από τις ακόλουθες ερωτήσεις:

1. Ο Αμένοφισ Δ' (Ακενατών) στην αρχαία Αίγυπτο ήταν ο φαραώ:

α. που συγκρούστηκε με το ιερατείο

β. τον οποίο υμνούσε η στήλη της Ροζέτας

γ. που ανέπτυξε εμπορικές σχέσεις με τους Μυκηναίους

δ. που προσπάθησε να επιβάλει την πολυθεΐα

2. Η παρακμή του μυκηναϊκού κόσμου οφείλεται:

- α. στις επιδρομές των Χετταίων
- β. στην τρωική εκστρατεία
- γ. στην απουσία εργασιακής ειδίκευσης
- δ. στην απώλεια των αγορών της Ανατολής

3. Την ελληνιστική περίοδο ιδρύθηκαν και αναπτύχθηκαν οι παρακάτω πόλεις:

- α. Πύλος, Ορχομενός, Άργος
- β. Αλεξάνδρεια, Αντιόχεια, Πέργαμος
- γ. Ρόδος, Δήλος, Ήλιδα
- δ. Αθήνα, Σπάρτη, Κόρινθος

4. Η ίδρυση της Ρώμης, σύμφωνα με τα αρχαιολογικά ευρήματα, αποδίδεται:

- α. στους Χαλκιδείς
- β. στους Φοίνικες
- γ. στους Ετρούσκους
- δ. στους Μυκηναίους

5. Ο Ρωμαίος αυτοκράτορας Οκταβιανός – Αύγουστος:

- α. χρησιμοποίησε αυταρχικές μεθόδους άσκησης της εξουσίας
- β. εφάρμοσε συμβιβαστική πολιτική κατά την κατανομή της εξουσίας
- γ. συγκέντρωσε τη διοίκηση όλων των επαρχιών του ρωμαϊκού κράτους στα χέρια του
- δ. ανέθεσε όλες τις εξουσίες στο συμβούλιο του αυτοκράτορα

(μονάδες 10)

1.β. Να εξηγήσετε τους ακόλουθους ιστορικούς όρους: *οπλιτική φάλαγγα, θεσμός της δουλοπαροικίας.*

(μονάδες 7+8=15)

2ο ΘΕΜΑ

2.α Πώς οργάνωσε τον στρατό και την οικονομία του μακεδονικού κράτους ο Φίλιππος Β΄;

(μονάδες 12)

2.β. Ποιες εκκλησίες λειτούργησαν προοδευτικά στο ρωμαϊκό κράτος την περίοδο της δημοκρατίας (Res publica);

(μονάδες 13)

16^η Περίπτωση

1ο ΘΕΜΑ

1.α

Να επιλέξετε και να γράψετε τη σωστή απάντηση για κάθε ομάδα από τις ακόλουθες ερωτήσεις:

1. Βασιλείς, κατά τη μυκηναϊκή περίοδο ονομαζόταν:

- α. ο κύριος του ανακτόρου, από τον οποίο πήγαζε κάθε εξουσία
- β. τοπικός άρχοντας, γνωστός και με τον τίτλο «λααγέτας»
- γ. ο επικεφαλής οποιασδήποτε ομάδας
- δ. ο ευγενής ακόλουθος

2. Η κοπή και χρήση του νομίσματος:

- α. οδήγησε σε οικονομικές μεταβολές με συνέπειες και στην κοινωνία των πόλεων-κρατών
- β. ήταν μια απλή καινοτομία διευκόλυνσης των συναλλαγών
- γ. οδήγησε σε οικονομική κρίση τις πόλεις-κράτη
- δ. περιόρισε το εμπόριο στην ανταλλαγή αγαθών

3. Κύριος εκφραστής της πανελλήνιας ιδέας υπήρξε ο:

- α. ρήτορας Δημοσθένης
- β. Φίλιππος της Μακεδονίας
- γ. Περικλής ο Αθηναίος
- δ. ρητοροδιδάσκαλος Ισοκράτης

4. Η ανάπτυξη της Αλεξάνδρειας οφειλόταν κυρίως:

- α. στο Μουσείο και τη Βιβλιοθήκη της
- β. στο μεγάλο λιμάνι της
- γ. στους τέσσερις συνοικισμούς της
- δ. στην οχυρωμένη της ακρόπολη

5. Οι επαρχιώτες αυτοκράτορες και ο στρατός της Ρώμης λειτούργησαν στην κατεύθυνση:

- α. της ενίσχυσης του πρωταγωνιστικού ρόλου της Ρώμης έναντι των επαρχιών
- β. της ανατροπής του τρόπου διοίκησης που εγκαινίασε ο Οκταβιανός
- γ. της μείωσης του πρωταγωνιστικού ρόλου της Ρώμης έναντι των επαρχιών
- δ. του περιορισμού της απόκτησης του δικαιώματος του Ρωμαίου πολίτη

(μονάδες 10)

1.β. Να εξηγήσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων: *μέγαρο*,
Ανταλκίδειος ειρήνη

(μονάδες 7+8=15)

2ο ΘΕΜΑ

2.α. Να αναφερθείτε στην πορεία της διαμόρφωσης της επικής ποίησης κατά την ομηρική περίοδο.

(μονάδες 13)

2.β. Πώς ονομάστηκε το πολίτευμα που εγκαθίδρυσε ο Αύγουστος και ποιοι ήταν οι παράγοντες λειτουργίας του;

(μονάδες 12)

17^η Περίπτωση

1ο ΘΕΜΑ

1.α

Να επιλέξετε και να γράψετε τη σωστή απάντηση για κάθε ομάδα από τις ακόλουθες ερωτήσεις:

1. Η γραμμική Β' είναι μία γραφή:

- α. ιερογλυφική
- β. συλλαβική
- γ. αλφαβητική
- δ. συλλαβική και αλφαβητική που δεν έχει αποκρυπτογραφηθεί

2. Οι νομοθέτες της αρχαϊκής εποχής ονομάζονται και:

- α. ιερείς
- β. φαραώ
- γ. τιμητές
- δ. αισυμνήτες

3. Ηγεμονική θέση ανάμεσα στις ελληνικές πόλεις-κράτη αμέσως μετά τον Πελοποννησιακό πόλεμο είχε η:

- α. Σπάρτη
- β. Αθήνα
- γ. Θήβα
- δ. Μήλος

4. Από τις τρεις (3) εκκλησίες που λειτούργησαν προοδευτικά στο ρωμαϊκό κράτος αυτή(ές) που έχασε(αν) τη δύναμή της(τους) στην περίοδο της δημοκρατίας ήταν:

- α. η φυλετική
- β. η λοχίτιδα
- γ. η λοχίτιδα και η φυλετική
- δ. η φρατρική

5. Η μορφή του πολιτεύματος στα χρόνια του Οκταβιανού ονομάστηκε:

- α. δημοκρατία (Res publica)
- β. Ηγεμονία (Principatus)
- γ. απόλυτη μοναρχία
- δ. βασιλεία

(μονάδες 10)

1.β. Να εξηγήσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων: *λειτουργία, στρατιωτική αναρχία.*

(μονάδες 7+8=15)

2ο ΘΕΜΑ

2.α. Να εξηγήσετε τους λόγους για τους οποίους ιδρύθηκαν αποικίες κατά την αρχαϊκή εποχή.

(μονάδες 15)

2.β. Ποιες ήταν οι αρμοδιότητες και ποια τα χαρακτηριστικά της ρωμαϊκής συγκλήτου στη διάρκεια της δημοκρατίας (Res publica);

(μονάδες 10)

18^η Περίπτωση

1ο ΘΕΜΑ

1.α

(I) Να χαρακτηρίσετε τις ακόλουθες προτάσεις ως προς την ορθότητά τους, γράφοντας τη λέξη «σωστό» ή «λάθος» δίπλα από τον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

- 1. Η γραμμική Β' ήταν η γραφή που χρησιμοποιήθηκε από ειδικευμένους γραφείς στα μυκηναϊκά ανάκτορα.
- 2. Στον πρώτο ελληνικό αποικισμό τα ελληνικά φύλα εξαπλώθηκαν σε όλη τη Μεσόγειο.

3. Στις αρχαίες πόλεις-κράτη το άστυ και η ύπαιθρος χώρα περιβάλλονταν από τείχη.
4. Η θεωρία για τη σφαιρικότητα της γης διατυπώθηκε για πρώτη φορά στην ελληνιστική εποχή.
5. Ο βασιλιάς στην αρχαία Ρώμη ήταν κληρονομικός..

(μονάδες 5)

(II) Να βάλετε στη σωστή χρονολογική σειρά, αρχίζοντας από τα αρχαιότερα, τα ακόλουθα γεγονότα:

- α. ίδρυση της Αλεξάνδρειας
- β. μάχη της Χαιρώνειας
- γ. Α΄ Αθηναϊκή (Δηλιακή) συμμαχία
- δ. Πελοποννησιακός πόλεμος
- ε. μάχη του Μαραθώνα

(μονάδες 5)

1.β. Να εξηγήσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων: *απόλυτη μοναρχία (ελληνιστικοί χρόνοι), δήμαρχοι.*

(μονάδες 7+8=15)

2ο ΘΕΜΑ

2.α. Να αναφέρετε τους λόγους που οδήγησαν στην ανάπτυξη της αστρονομίας και της γεωμετρίας στην αρχαία Αίγυπτο.

(μονάδες 10)

2.β. Πώς διαμορφώθηκε και εξελίχθηκε η ρωμαϊκή νομοθεσία (Δωδεκάδελτος) την αυτοκρατορική περίοδο;

(μονάδες 15)

19^η Περίπτωση

1ο ΘΕΜΑ

1.α

(I) Να αντιστοιχίσετε τα στοιχεία της στήλης Α με στοιχεία της στήλης Β. Δύο (2) στοιχεία της στήλης Β περισσεύουν.

A	B
1. ομηρική εποχή	α. 480 π.Χ.
2. ίδρυση της Ρώμης	β. νομοθέτης ή αισυμνήτης
3. ναυμαχία της Σαλαμίνας	γ. γεωμετρική τέχνη
4. Τιβέριος Γράκχος	δ. 753 π.Χ.
5. Ζάλευκος	ε. 853 π.Χ.
	στ. αγροτικός νόμος
	ζ. 490 π.Χ.

(μονάδες 5)

(II) Να χαρακτηρίσετε τις ακόλουθες προτάσεις ως προς την ορθότητά τους, γράφοντας τη λέξη Σωστό ή Λάθος δίπλα από τον αριθμό που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση:

1. Εκπρόσωπος της Πανελλήνιας Ιδέας ήταν ο ρήτορας Δημοσθένης.
2. Η Αλεξάνδρεια ιδρύθηκε από τον Μ. Αλέξανδρο.
3. Στη Ρώμη, κατά την περίοδο της βασιλείας, την εκτελεστική εξουσία της πολιτείας εκπροσωπούσαν οι δύο ύπατοι.
4. Οι τιμητές αναλάμβαναν για έξι μήνες την εξουσία, όταν η Ρωμαϊκή πολιτεία βρισκόταν σε κρίσιμη κατάσταση.
5. Ο Τιβέριος Γράκχος πρότεινε οι θησαυροί της Περγάμου να δοθούν στους ακτήμονες, για να αγοράσουν εργαλεία και να καλλιεργήσουν τα κτήματά τους.

(μονάδες 5)

1.β. Να εξηγήσετε το περιεχόμενο των παρακάτω ιστορικών όρων: μυκηναϊκός πολιτισμός, πρώτος ελληνικός αποικισμός.

(μονάδες 7+8=15)

2ο ΘΕΜΑ

2.α. Ποια ήταν τα βασικά χαρακτηριστικά της αγροτικής οικονομίας της Αιγύπτου;

(μονάδες 15)

2.β. Να περιγράψετε την κοινωνική τάξη των πληβείων, κατά την περίοδο της ρωμαϊκής βασιλείας (ως το 509 π.Χ.).

(μονάδες 10)

20^η Περίπτωση

1ο ΘΕΜΑ

Να επιλέξετε και να γράψετε τη σωστή απάντηση για κάθε ομάδα από τις ακόλουθες ερωτήσεις:

1. Στη νότια Αίγυπτο υπήρχαν:

- α. μόνο όγκοι βράχων, τα δάση σπάνιζαν και γι' αυτό έλειπε η ξυλεία
- β. εύφορα εδάφη, με πλούσια αγροτική παραγωγή
- γ. εκτάσεις γεμάτες από καλάμια, λωτούς και παπύρους
- δ. οι εκβολές του Νείλου

2. Κατά τα ομηρικά χρόνια η κοινωνική τάξη των δημιουργών ήταν:

- α. οι δούλοι
- β. εκείνοι που η εργασία τους προϋπέθετε κάποια εξειδίκευση και ικανοποιούσαν τις ανάγκες μιας ευρύτερη περιοχής
- γ. οι επικεφαλής των οίκων
- δ. τα μέλη του οίκου που συνδέονταν με συγγενικούς δεσμούς

3. Ο Επίκουρος, με έδρα της σχολής του τον Κήπο, δίδασκε, ανάμεσα στα άλλα, πως:

- α. υπάρχει μεταθανάτια ζωή
- β. η ζωή έχει μικρή αξία, γι' αυτό ο άνθρωπος πρέπει να είναι εγκρατής και αυτάρκης
- γ. οι υλικές απολαύσεις προσδίδουν νόημα στη ζωή
- δ. μόνο με την πνευματική, κυρίως, απόλαυση είναι δυνατόν ο άνθρωπος να οδηγηθεί στην ευτυχία

4. Ο Κάτων ο Τιμητής απέδιδε την αλλοίωση των ρωμαϊκών ηθών:

- α. στις διαρκείς πολεμικές αναμετρήσεις
- β. στη διείσδυση των ελληνικών ηθών και στην υιοθέτηση του πολιτισμού των Ελλήνων
- γ. στην επικράτηση της αριστοκρατίας που απεχθανόταν τις χειρωνακτικές εργασίες
- δ. στις διαρκείς αντιπαλότητες ανάμεσα στις κοινωνικές τάξεις της ρωμαϊκής κοινωνίας

5. Ο Σεπτίμιος Σεβήρος ανακηρύχθηκε αυτοκράτορας λόγω:

- α. της καταγωγής του από την οικογένεια των Φλαβίων
- β. της καταγωγής του από την οικογένεια των Αντωνίωνων
- γ. της καταγωγής του από την οικογένεια του Οκταβιανού
- δ. της υποστήριξης του στρατού, που παραμέρισε τη σύγκλητο

(μονάδες 10)

1.β. Να εξηγήσετε τους ακόλουθους όρους: *συνοικισμός, θρησκευτικός συγκρητισμός.*

(μονάδες 8+7=15)

2ο ΘΕΜΑ

2.α. Να εξηγήσετε τους ακόλουθους όρους: *συνοικισμός, θρησκευτικός συγκρητισμός.*

(μονάδες 15)

2.β. Σε ποιες συμφωνίες κατέληξε το Συνέδριο της Κορίνθου το 337 π.Χ. και ποιοι συμμετείχαν σε αυτό;

(μονάδες 10)